

UPA 2023/60

3/5-2023

Nivi Olsen

Paris-imi isumaqatigiissummut Kalaallit Nunaata nunamut angaassuteqarnera atorunnaarsinneqassasoq aammalu Nalagaaffiit Peqatigiit Silap pissusia pillugu nunani tamalaani isumaqatigiissutaannut, UNFCCC-imut nalunaarutigineqassasoq, danskit naalakkersuisuinut nalunaarutigeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Nunalerinermet, Imminut Pilersornermet, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Nunarsuarput ataasiinnaavoq, taamaattumillu pingaartuuvoq, paarilluarnissaa. Inuit pilersitaannik silaannaap allanngornera ilumoorpoq, tamattalu akisussaavugut pitsaanaerpaamik taakku akiornissaannut, kinguaariit tulliuttut inuuneq ingerlateqqinniassamassuk nunarsuattalu ineriartornera ingerlateqqillugu.

Maani nunatsinni ataatsimoorussamik mingutsitsinngittumik nukissiorissaq suliniutigaarput. Innaallarissamik aammalu imermik pilersorneqarnitta 70 procentia sinnerlugu nukimmik ataavartumeerpoq. Taannalu procentinngornera siunissami ukiuni tulliuttuni qaffakkaluttuinnartussaavoq. Tassani nunanut maligassiuisuvugut, tamannalu tulluusimaarutigisariaqarparput. Demokraatilli kissaatigigaluarpaat, suliniarneq suli annertunerussasoq. Imeq atorlugu nukissiornermet suliniutigut oqaatigineqareersutut maligassiuipput. Allammi nukissiornernik ataavartut soorlu assersuutigalugu seqinermit nukissiorneq aamma anori atorlugu nukissiorneq? Periarfissaasinjaanerluni? Sukumiisumik misissortariaqarparput, minguitsumik mingutsitsinngitsumik nukissiorneq qularnaarsinnaagatsigu, immaqalu aamma aningaasarsiutigalugu toqqaannartumik nukissiornerup avammut tuniniarneratigut imaluunniit Kalaallit Nunaat pilerinartunngorlugu atortussiornissamut, mingutsitsinngitsumik nukissiorneq aqutigalugu atortussiornissamut kissaateqartunut.

Uani siunnersuummi pineqarpoq, uagut Kalaallit Nunaanniit Paris-imut isumaqatigiissummut ilanngutissanersugut. Demokraatit isumaqarput, taamaaliussasugut. Taamaattorli Paris-imut isumaqatigiissut kiassutsip agguaqatigiisillugu qaffannissaanut 2 gradinit appasinnerungaatsiartumut ataatsimoorussamik aalajangernertut isigisariaqartutut isikkoqarpoq aammalu 1,5 gradinut apparitinneqarnissaanut suliniutigineqarnissaanik. Eqqortuliornerussaaq qanoq pilersarnermik nalunaarummut tassunga tapersiinissaq – aamma takutinniarlugu, nunarsuarmioqatigiinnut silaannaap allanngoriartorneranut sorsunnermut peqataanerput.

Demokraatit ilalernartippaat, nunat ataasiakkaat angusassatut siunniutereerneqarsimasunut pituttunnginnissaat, namminneerlutilli inuiaqatigiinnut angusassaminnik sanassasut. Isumaqatigiissut taamaattumik isikkoqangilaq Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnikkut inerisaanissamut naalleraasinnaanera. Aalajangersarneqarportaaq, uatsinnut periarfissaasaoq immikkoortortat aalajangersimasut ataasiakkaat peqataatinnginnissaat soorlu assersuutigalugu aatsitassarsiorneq Kalaallit Nunaata tamakiisumik aniatitsinnginnerunissamut pitutorsimaneranit.

Tamanna iluarisimaarnarpoq, tassami imaammat inuussutissarsiornermi annertunerusumik aatsitassarsiorneq annertusarneqassappat CO2-mik aniatitsineq annertunerussammatt. Suliffissaqaqnerulluna ineriartortinnissaanut akimmisaartinnejarnissamut ernumanerup kingunerisimagaa, uagut Kalaallit Nunaanni taamani Paris-imut isumaqatigiisummut killilimmik nunamut nangaassuteqarnermik kissaateqarsimanerput.

Taamatut oqareerluta, Demokraatinut pingaartuuvoq naqissusissallugu, uagutsinnut pingaaruteqarmat, piviusorsiornissarput, nunatta anguniagai suliaritillugit. Pingaartuuvoq, eqqumaffigissallugu, maani nunatsinni suliffissaqaqnikkut ineriartortitsinerup inissaqartinnissaa. Silaannaap allanngoriartorneranut anguakkatta taanna akimmisaartissanngilaa. Tassunga atatillugu eqqaamassuarput, maannakkut nunat suliffissaqaqrifit Kina ilanggullugu, maannakkut ajornartorsiutinut annerpaamik akisussaasuusut. Taakkuunerusulluuku, torersaanissamut akisussaasuusut. Imaalissanngilaq, anguniakkagut nunanit taakkunanit qaffasinnerullutillu annertunerussasut. Nunatta ineriartornissaanut periarfissaqarnissaq eqqumaffigissavarput.

Siunnersuut taamatut oqaaseqaatitalerlugu Eqqisisimatisinermut- aamma Avatangiisinut ataatsimiitaliami suliareqqinnejarnissaanut innersuussutigaarput.